Učebné osnovy

Názov predmetu	Slovenský jazyk
Časový rozsah výučby iŠVP/iŠkVP	3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne / 1 hodina, 33 ročne; Ročne spolu 132 hodín.
Ročník	deviaty
Škola	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Názov iŠkVP	2. stupeň základnej školy
Kód a názov iŠVP	iŠVP pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2. CIELE PREDMETU

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD - VÝKONOVÝ A OBSAHOVÝ ŠTANDARD

<table>
<tr><th>Výkonový štandard</th><th>Obsahový štandard</th></tr>
<tr><td colspan="2">Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Čítanie s porozumením</td></tr>
<tr><td colspan="2">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="2">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><td>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.
1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</td><td></td></tr>
<tr><td>Optimálny I.
Žiak:
✓ dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii;
✓ dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch;
✓ dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie;
✓ dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
Minimálny I.
✓ dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov;
✓ dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme;
✓ dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni</td><td>• odborný opis □ úradný list □ jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký □ slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový □ výklad □ úvaha □ zvuková rovina jazyka □ jazykoveda</td></tr>
</table>

žiakov daného ročníka;	
II. Pochopiť obsah textu. 1. Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. 2. Porozumieť významu slov v uměleckých a vecných textoch. 3. Overiť si význam slova. 4. Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam. 5. Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	
Optimálny II. **Žiak:** ✓ dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie; ✓ dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku; ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam; ✓ dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte; ✓ dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek; ✓ dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti; ✓ dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. **Minimálny II.** **Žiak:** ✓ dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie; ✓ dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte; ✓ dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch; ✓ dokáže prerozprávať obsah známeho	• slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka

umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti; ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	
III. Pochopiť kompozíciu textu. **1. Rozoznať a pomenovať** časti vonkajšej kompozície textu. **2. Rozoznať a pomenovať** časti vnútornej kompozície umeleckého textu.	
Optimálny III. **Žiak:** ✓ rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní; ✓ rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi; ✓ dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov; ✓ dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu; ✓ dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov. **Minimálny III.** **Žiak:** ✓ dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť pri čítaní jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu; ✓ dokáže pomenovať niektoré časti tabulky; ✓ dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov; ✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu; ✓ dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.	jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový Minimálny
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. **1. Vyhľadať** prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. **2. Určiť** syntaktické zloženie viet. **3. Pochopiť a vysvetliť** funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v	

umeleckom a vecnom texte.	
Optimálny IV. **Žiak:** ✓ pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu; ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte; ✓ dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu; ✓ dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie); ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte; ✓ dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť; ✓ dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte. **Minimálny IV.** **Žiak:** ✓ po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.	zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladobná rovina jazyka
Písanie	
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): *výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha****; výklad***	
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: *používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém*	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. 2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	
Optimálny I. **Žiak:** ✓ dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania;	• odborný opis úradný list jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, opisný,

✓ dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner. **Minimálny I.** **Žiak:** ✓ si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania ✓ dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.	informačný, výkladový výklad úvaha
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. **1. Zostaviť** osnovu, koncept. **2. Zoradiť** motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. **3. Zoradiť** motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. **4. Prispôsobiť** formálnu úpravu textu vybranému žánru.	
Optimálny II. **Žiak:** ✓ dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu; ✓ dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu; ✓ dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu; ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov; ✓ dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii; ✓ dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. **Minimálny II.** **Žiak:** ✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov ✓ dokáže s pomocou učiteľa aplikovať	jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový

niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.	
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. **1. Zosúladiť** slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. **2. Využívať** bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. **3. Overiť si** v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	
Optimálny III. **Žiak:** ✓ dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie ✓ dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. **Minimálny výkon III.** **Žiak:** ✓ pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slov; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	• slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
IV. Štylizovať jednoduché vety. 1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. 2. Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	
Optimálny IV. **Žiak:** ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka; ✓ dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu; ✓ dokáže správne tvoriť vety so záporom; ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka; ✓ dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu; ✓ dokáže v texte uplatniť vsuvku,	• súdržnosť textu zápor v slovenčine syntax/skladobná rovina

prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu. **Minimálny IV.** **Žiak:** ✓ dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou; ✓ dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov; ✓ dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom; ✓ dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby. .	
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. 2. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. 3. Vytvoriť graf a tabuľku.	
Optimálny V. **Žiak:** ✓ dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte; ✓ dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte; ✓ dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. **Minimálny V.** **Žiak:** ✓ dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo vlastnom texte; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo vlastnom texte; ✓ dokáže s pomocou učiteľa z dostupných údajov a informácií vytvoriť tabuľku a použiť ju v texte.	jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. 2. Vytvoriť modifikovaný text.	
Optimálny VI.	• jazykové štýly: náučný,

Žiak: ✓ dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre; ✓ dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. **Minimálny VI.** **Žiak:** • dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre.	administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. **1**. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. 2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. Vytvoriť čistopis. 4. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.	
Optimálny VII. **Žiak:** ✓ dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu; ✓ dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom; ✓ dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu; ✓ dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá; ✓ dokáže vytvoriť čistopis; ✓ dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným; ✓ dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť. **Minimálny VII.** **Žiak:** • dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte;	• pravopis spojovník, pomlčka interpunkčné znamienka zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, administratívny, • publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladba

• dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text; • dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	
Hovorenie	
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV)*: výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad*	
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE*: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie.*	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. 2. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. 4. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. 6. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 7. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. 8. Rešpektovať jazykové pravidlá.	
Optimálny I. **Žiak:** ✓ dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky; ✓ si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie; ✓ dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť; ✓ dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému; ✓ dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou; ✓ dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia	• rétorika jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný výklad úvaha národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia

uskutočňuje; ✓ dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky; ✓ dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu; ✓ dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom. **Minimálny I.** **Žiak:** ✓ dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty; ✓ si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém; ✓ dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému; ✓ dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému; ✓ dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými; ✓ dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečníckym žánrom; ✓ dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu; ✓ dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie. dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty; ✓ si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať; ✓ dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému; ✓ dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému; ✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami; ✓ dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a	

použiť ich vo vlastnom prejave.	
Optimálny II. **Žiak:** ✓ dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov. **Minimálny II.** **Žiak:** ✓ dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	• dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz • gestikulácia, mimika, postoj
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. 1. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. 2. Rešpektovať jazykové pravidlá.	
Optimálny III. **Žiak:** ✓ dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. **Minimálny II.** **Žiak:** ✓ dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	• slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia
IV. Štylizovať text. 1. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. 2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. 5. Rešpektovať jazykové pravidlá.	
Optimálny IV. **Žiak:** ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu; ✓ dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov; ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov; ✓ dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi; ✓ dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu;	• zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladobná rovina jazyka

✓ dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu; ✓ dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera. **Minimálny IV.** **Žiak:** ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety; ✓ dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfologickú chybu vo svojej výpovedi; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu; ✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.	
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	
Optimálny V. **Žiak:** ✓ dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať; ✓ dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi; ✓ dokáže vysvetliť význam daných pojmov; ✓ dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. **Minimálny V.** **Žiak:** ✓ dokáže opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore; ✓ po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči; ✓ dokáže reprodukovať definície daných pojmov; ✓ dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	• rétorika

4. KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY			PÍSOMNÉ PRÁCE		
Ročník	**Počet**	**Zameranie**	**Rozsah**	**Počet**	**Zameranie**
5. roč.	4	• opakovanie zo 4. ročníka • podstatné mená • prídavné mená • slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	• rozprávanie s prvkami opisu
6. roč.	4	• opakovanie učiva z 5. ročníka • prídavné mená • slovesné spôsoby • opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	• statický opis • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. roč.	4	• opakovanie učiva zo 6. ročníka • cudzie slová • číslovky • záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	• umelecký opis • charakteristika osoby
8. roč.	4	• opakovanie učiva zo 7. ročníka • podstatné mená mužského rodu: zvieracie • neživotné zakončené na -r, -l • opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	• slávnostný prejav • životopis
9. roč.	4	• opakovanie učiva z 8. ročníka • interpunkcia • jednoduché súvetie • záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka	91 – 100 plnovýznamových slov	2	• výklad • úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.

Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútorná forma (max. 20 bodov

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy
Vnútorná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom	

prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKTÁTY		**PÍSOMNÉ PRÁCE**	
Známka	**Chyby v diktáte**	**Známka**	**Body**
1	0 – 1 chyba	**1**	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	**2**	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	**3**	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	**4**	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	**5**	8 – 0 bodov

Poznámka:

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba
- Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.